

KORT OM...

Mikrofinans – litet lån lönar sig

Med mikrofinansiering har man lyckats ge fattiga människor tillgång till finansiella tjänster.

Vad är mikrofinansiering?

Mikrofinansiering är en benämning på olika metoder att ge fattiga människor tillgång till finansiella tjänster. Mer än 20 års erfarenhet av mikrofinansiering runtom i världen visar att fattiga och lågutbildade människor är pålitliga låntagare som investerar klokt och gärna sparar om det ges möjlighet. Erfarenheten visar också att kvinnor oftast är de bästa låntagarna, eftersom som de dels är bättre på att betala tillbaka sina lån, dels investerar i familjens och barnens behov i högre grad än män.

Bakgrund

Det finns flera skäl till att fattiga människor står utanför den formella finansiella sektorn. Vanliga banker anser inte att fattiga människor är kreditvärdiga eftersom de ofta inte äger någonting som de kan lämna som säkerhet för lånen. Ett annat skäl är att kostnaden för att administrera många små belopp anses för hög. Ytterligare skäl är att bankkontoren ofta finns i större städer, medan fattiga människor, och framför allt kvinnor, är bosatta på landsbygden och varken har tid eller råd att resa till stan.

Det risktagande som det innebär att låna ut pengar utan säkerhet han-

terar man genom att ge kunderna goda skäl att återbetala lånen. Ett sådant skäl kan vara möjligheten att få ytterligare lån. Återbetalningen sker ofta i små och täta intervaller i ett arbetssätt som många gånger passar låntagarna och deras inkomstflöden, och som ger "mikrobankerna" en möjlighet att skapa en god kontakt med sina låntagare. Resultatet av detta blir ofta återbetalningsnivåer på över 95 procent.

Tack vare att mikrobankerna finns där kunderna finns reduceras de administrativa kostnaderna och rutinerna kan förenklas. Dessutom tar man inom mikrofinansiering ut marknadsmässiga räntor på lånen, räntor som fattiga kunder faktiskt är villiga att betala eftersom möjligheten att låna pengar till mikroföretaget eller barnens skolgång betyder mer än kostnaden för lånet. Räntenivån gör det möjligt för mikrobankerna att med tiden täcka sina egna kostnader och bli helt oberoende av biståndsmedel.

Hur ser det ut idag?

Mikrofinans är en världsomspännande rörelse och det finns idag många framgångsrika mikrobanker. En av de mest framgångsrika är Grameen Bank, eller "bybanken"

(Grameen betyder by) i Bangladesh, som idag har över två miljoner kunder, de flesta kvinnor. Sida var tidigt en av de största bidragsgivarna, men idag klarar sig Grameen Bank utan bidrag och lånar istället direkt på den privata kapitalmarknaden. Andra framgångsrika mikrobanker är till exempel BancoSol i Bolivia och Bank Rakyat-Unit Desa i Indonesien. Dessa exempel visar att det går att bli finansiellt självbärande genom att erbjuda professionella banktjänster till fattiga.

Sida stöder en rad olika mikrofinansprojekt exempelvis i Bolivia, Zimbabwe, Tanzania, Nicaragua, Moçambique och Bangladesh. Stödet ges på olika nivåer. De projekt som verkar på institutionell nivå kan till exempel syfta till att förbättra institutionernas administrativa kapacitet eller öka tillgången till kapital för vidareutlåning. De projekt som verkar på nationell nivå kan till exempel syfta till att, i samarbete med centralbanken, ta fram lagar och regler för att underlätta arbetet för mikrofinansinstitutionerna och för att säkerställa kvaliteten på deras tjänster.

Framtid

Sida deltar i det internationella arbetet med att utveckla metoder och tek-

niker inom mikrofinansiering och att sprida denna kunskap till organisationer och banker som arbetar med mikrofinansiering i såväl Sverige som i utvecklingsländerna. Sidas vision är att mikrofinanssektorn gradvis skall integreras med den formella finansiella sektorn och stå under finansinspektionens tillsyn. Därmed skapas förutsättningar för fattiga människor att få tillgång till andra banktjänster, till exempel sparande och betalningsförmedling, samt för mikrobankerna att få tillgång till den privata kapitalmarknaden

Stödet till mikrofinansiering handläggs på Sida av Avdelningen för infrastruktur och ekonomiskt samarbete, INEC, Enheten för handel, privat sektor och finansiella system.

För vidare information kontakta Camilla Bengtsson, mikrofinansrådgivare, tel 698 50 44. Du kan även besöka vår hemsida, www.sida.se.

Att halvera fattigdomen i världen till år 2015 är vår tids största utmaning. Det kräver samarbete och uthållighet. Samarbetsländerna ansvarar för sin utveckling. Sida förmedlar resurser och utvecklar kunskap och kompetens. Det gör världen rikare.

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

105 25 Stockholm
Besök: Sveavägen 20
Telefon: 08-698 50 00
Telefax: 08-698 56 15